

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਖੋਸਲਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ

ਸੋਢੀ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਐਪਲ ਡਬਲਿਊ,

ਬਨਾਮ

ਸੋਢੀ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ - ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 13 ਆਫ 1952।

ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1908 ਦਾ IX)- ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਅਤੇ ਆਰਟੀਕਲ
164— ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ (1908 ਦਾ ਐਕਟ V)— ਆਰਡਰ IX 1953 ਨਿਯਮ 13— ਸਮੀਕਰਨ
ਐਕਟ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 164 ਅਤੇ ਆਰਡਰ IX, ਸਿਵਲ ਕੋਡ
ਦੇ ਨਿਯਮ 13, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, ਵਿੱਚ "ਸਮੇਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ" ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ-ਕੀ
ਮੁੜਲਬ ਸਿਰਫ਼
ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ
ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ- ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧ,
ਸਮੀਮਾ ਐਕਟ, ਕੀ- ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। tfr Ser IX, ਨਿਯਮ 13, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ
ਕੋਡ।
-- ਯੂ

ਐਚਐਸ ਨੇ 8,500 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਫਿਰੋਜ਼ ਈਪਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ
ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਸੀ ਕੇ ਐਸ. ਐਸ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ
ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 24, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ
ਨੂੰ ਮੁਕਤਸਰ ਵਿਖੇ ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 18 ਮਾਰਚ 1950 ਨੂੰ
ਸਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਮੁਕਤਸਰ ਕੋਲ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ 18 ਮਾਰਚ 1950 ਨੂੰ
ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੇ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ 1950 ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਪੱਖ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ।
ਡਿਫੈਂਡੈਂਟ ਜਜਮੈਂਟ ਦੇਣਦਾਰ ਨੇ 9 ਜੂਨ 1950 ਨੂੰ ਆਰਡਰ IX ਨਿਯਮ 13, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ
ਐਕਸ ਪ੍ਰਾਰਟ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਸਮੀਮਾ ਰੋਕ ਕੇ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ
ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ
ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ। ਮੁਦਈ ਡਿਕਰੀ ਹੇਲਡਰ ਨੇ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ
10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਰਡਰ IX ਨਿਯਮ 13 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ, ਜੋ ਕਿ ਫਰਮਾਨ ਦੇ 30 ਦਿਨਾਂ
ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਸਮੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ
ਗਿਆ ਸੀ। ਲੇਖ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ
ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸਾਂ ਨਾਲ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਕਾਨੂੰਨ
ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਅੱਗੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਆਰਡਰ IX, ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਨਿਯਮ 13 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

FAO ਹੇ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਜੁਸਟਿਸ ਕਪੂਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਬਿਲਾਫ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ, 7 ਮਈ 1952 ਨੂੰ 1951 ਦੇ 101 ਸੀ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸੈਣੀ, ਮੁਕਤਸਰ, ਮਿਤੀ 19 ਮਈ 1951 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਪੱਖ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 7 ਤੋਂ ਛੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ 200 ਰੁਪਏ ਅਦਾ ਕਰੇ, ਮਈ 1952, ਮਿਸਟਰ ਪੁਰੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫ਼ਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਅਪੀਲ, ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਨੂੰ 14 ਜੁਲਾਈ 1952 ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਸ ਐਲ ਪੁਰੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਐਮ ਐਲ ਸੇਠੀ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ,

Khosla,

ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਇਹ ਅਪੀਲ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੁਕ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਬਕਾ ਪੱਖ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਤੱਥ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ 8,500 ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ੍ਰੀ ਗੰਭੀਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਬਾਰਡੀ ਨੇਟ ਜੱਜ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੋਢੀ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਡਯੂਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ 18 ਫਰਵਰੀ 1950 ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਮੁਕਤਸਰ ਵਿਖੇ। ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਵਿਖੇ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਮੁਕਤਸਰ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 18 ਮਾਰਚ 1950 ਨੂੰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਮੁਕਤਸਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਦਿਨ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸੀ।

ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਪਰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਸੋਢੀ ਹਮਾਮ ਦੰਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਫਿਰ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸਾਬਕਾ ਸਿੰਘ ਪੱਖ ਨੇ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਬੂਤ ਲਏ ਗਏ।

1950. ਉਸੇ ਦਿਨ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੋਢੀ ਮੋਹਿਨ- ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ / 9 ਜੂਨ, ਡੇਰ ਸਿੰਘ 1950 ਨੂੰ, ਆਰਡਰ IX, ਨਿਯਮ 13, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਬਕਾ ਧਿਰ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ- ਨਿਰਣੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸੀਮਾ - ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਅਤੇ ਕਪੂਰ ਜੇ. ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਕਿ 18 ਫਰਵਰੀ 1950 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 18 ਮਾਰਚ 1950 ਨੂੰ ਸੁਬਾਰਡੀ ਨੈਟ ਜੱਜ, ਮੁਕਤਸਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਹੈ , ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਮੁਕਤਸਰ ਵਿਖੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਤਰੀਕ ਬਾਰੇ ਉਸਦੀ ਅਣਜਾਣਤਾ ਕਾਰਨ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 164 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਸਮ ਮੋਨਸ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਕਪੂਰ ਜੇ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਦੋ ਨੁਕਤੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 18 ਮਾਰਚ 1950 ਨੂੰ ਮੁਕਤਸਰ ਵਿਖੇ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਦੂਸਰਾ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 164 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ।

ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦਾ 18 ਫਰਵਰੀ 1950 ਦਾ ਹੁਕਮ ਉਸ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਆਰਡਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ- “ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਸਿੰਘ 18 ਮਾਰਚ 1950 ਨੂੰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਮੁਕਤਸਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਇਹ ਇਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬਿਆਨ ਹੈ V- ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੋਢੀ ਮੋਹਿਨ- ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਵਾਕ ਡੇਰ ਸਿੰਘ ' ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਪੰਨੇ ਦੇ ਉਲਟ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੇਸ ਟਾਈਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ , ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਵੀ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਮੂਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਿਰਾਂ ਉਸ ਤਰੀਕ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਖਾਸ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। 18 ਮਾਰਚ 1950 ਨੂੰ ਮੁਕਤਸਰ ਵਿਖੇ। ਰਿਕਾਰਡ

ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਖੁਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਤਰੀਕ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕਤਸਰ ਵਿਖੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇਵ ਰਾਜ , *ਮੁਖਤਾਰ* ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ *ਮੁਖਤਾਰ* ਨੇ ਗਵਾਹ-ਬਾਕਸ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਮੁਦਈ ਦਾ ਵਕੀਲ ਤੈਅ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਮੁਕਤਸਰ ਵਿਖੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਇਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਤੀ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕਤਸਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਸੀ।

ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ. ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 164, ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ *ਐਕਸਪਾਰਟ ਡਿਕਰੀ* ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਸੰਮਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਹ ਮਿਤੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਇਆ ਸੀ। ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਪਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ *ਟਰਮੀਨਸ ਇੱਕ ਕੋਅ ਕੀ ਹੈ*। ਕਪੂਰ ਜੇ. ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਮਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੰਮਨ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਪੂਰ ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਮੁਕਤਸਰ ਵੱਲੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਸੰਮਨ ਜਾਂ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ।

ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ੰਭੂ ਸੋਢੀ ਹਰਮ ਲਾਲ ਪੁਰੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ।

ਮੁਢਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਮੁਦਾਲਾ ਅਤੇ ਉਥੇ- ੧.

ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ-ਸੋਢੀ ਮੋਹਿਨ- ਕੋਲ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਡੇਰ ਸਿੰਘ

ਖੋਸਲਾ ਜੇ ਨੂੰ ਆਰਡਰ IX, ਨਿਯਮ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ *ਪਾਸੇ* ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ " ਸੰਮਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ"। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਪਹਿਲੇ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਹੈ। ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਫੈਸਲੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਵਿਚ 'ਸੰਮਨ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਿਚ ਸੰਮਨ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ *ਮਾਊਟ, ਲਾਲ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ* ਬਨਾਮ *ਅਮਰ ਨਾਥ* (1) ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੇਵਿਸ ਜੇ. ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ *ਐਕਸਪਾਰਟ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ*। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇੱਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰੀ - ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਚੇਵਿਸ ਜੇ. ਨੇ ਦੇਖਿਆ-

“ਧਾਰਾ 164 ਵਿਚਲੇ ਸ਼ਬਦ 'ਜਿੱਥੇ ਰਕਮ ਦਾ ਸੰਮਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ' ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ

ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੰਮਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਸ਼੍ਰੀ ਰੁਸਤਮਜੀ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ: ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ, ਐਡੀਸ਼ਨ 2 ਦੇਖੋ, ਪੰਨਾ 546 ਕਿ ਜਿੱਥੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਸੰਮਨਾਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਚੱਲਣ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

ਦੂਜਾ ਮਾਮਲਾ *ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਲੈਫਟ, ਕੈਪਟਨ ਸੀਜੇ ਟੋਰੀ* (2) ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮੈਂਤੀ ਸਾਗਰ ਜੇ., ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਚੇਵਿਸ ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 164 ਵਿੱਚ woi;d 'ਸੰਮਨ' ਦਾ ਅਰਥ ਪ੍ਰਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਮਨ ਹੈ। ਤੀਸਰਾ ਫੈਸਲਾ *ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਖੁਸ਼ੀ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਦੇਵੀ ਦਿੱਤਾ ਮੱਲ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ* (3) ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ

- (1) ਏਆਈਆਰ 1920 ਲਾਰ. 261
- (2) ਏ ਐਲ. ਆਰ. 1924 ਲਾਰ. 666
- (3) ਏਆਈਆਰ 1932 ਲਾਰ. 539

ਸੋਢੀ ਹਰਨਾਮ ਕੇਸ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨੋਟਿਸ o • ਦੂਜੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ^{ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ} ਅਤੇ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮੋਹਿਨ-ਸ਼ਾ ਆਰਡਰ V, ਨਿਯਮ 20, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਡਰ ਸਿੰਘ ਡਯੂਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੈ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ~ ਇੱਕ *ਸਾਬਕਾ ਪੱਖ* ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਰਖਾਸਤ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਜੇ. o ਸ਼ੀ. ਫ- ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ *ਸਾਬਕਾ* ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਭਿੜੇ ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ-

ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਹੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਰਾਦਾ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਮਿਆਦ ਦੇਣਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਉਚਿਤ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 'ਸੰਮਨ' ਸ਼ਬਦ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ।"

ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ-

“ਜੇਕਰ ਇਰਾਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਮਿਆਦ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ, ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਵੱਖਰੀ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਇਸ

ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ / ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦੋ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਰ- ਪ੍ਰੇਖਿਆ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਦਿਆਲੇ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਤਬਾਦਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।"

ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਭੀਡੇ ਜੇ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ IX, ਨਿਯਮ 13, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਸਿੰਘ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸੋਢੀ ਹਰਨਾਮ ਸਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਅਰਥ ਵਜੋਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ *ਸਈਅਦ ਸ਼ਾਹ ਹਾਮਿਦ ਹੁਸੈਨ ਬਨਾਮ ਚੇਅਰਮੈਨ ਡੇਰ ਸਿੰਘ ਪਟਨਾ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ* (1) ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਹੈ ਜੋ ਖੋਸਲਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ.

- " ਧਾਰਾ 164 ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ. ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਸੰਮਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ * ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਮਨ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
- ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸਦੀ ਪੂਰੀ ਅਗਿਆਨਤਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ *ਸਾਬਕਾ ਪਾਰਟ ਡਿਕਰੀ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ*। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕੇਸ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ ਚੌਕਸੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇੱਕ *ਤਰਤੀਬ ਵਾਲਾ* ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਲਈ ਆਰਡਰ IX, ਨਿਯਮ 13, ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ
- * ਕੋਡ, ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੇ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ- ਸੀਮਾ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧ
- L ਆਰਡਰ IX ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ,
- ' ਨਿਯਮ 13, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ, ਜਿਸ ਨੇ * ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ । ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਉੱਚ-ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਮਦਰਾਸ, ਬੰਬਈ ਅਤੇ ਨਾਗਪੁਰ ਨੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 122 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹਨ । ਆਰਡਰ IX, ਨਿਯਮ 13, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਲਈ ਐਕਟ ।

ਨਾਗਪੁਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 13 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ^-

“ਇਹ ਵੀ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਨਿਯਮਤਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ

ਕੋਈ ਵੀ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ

* ਜਾਣਦਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਪਰ ਉਸਦੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਆਚਰਣ ਲਈ
" ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਤਰੀਕ ਦਾ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਸੀ

ਉਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਦੇਣਾ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਾਗਪੁਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਆਰਡਰ IX, ਨਿਯਮ 13, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ,

"ਸੋਢੀ-ਹਰਨਾਮ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

"- ਸੀਮਾ-ਸੋਢੀ ਮੋਹਿਨਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 164 ਤੱਕ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਸਿੰਘ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੇਵਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ■ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਦਰਸਾ ਸਕੇ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਲਈ ਚੰਗਾ ਆਧਾਰ ਸੀ।

ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਉਲਟ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲਿਆ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਧੂ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਦੌਲਤ ਰਾਮ (1) ਰਾਹੀਂ ਰਘਬੀਰ ਬੁਦਰਜ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਹੀਂ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਪੱਖ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਫਿਰ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸਕਾਟ-ਸਮਿਥ, ਜੇ., ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਨਹੀਂ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਕੁਹਾੜੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਕਾਟ-ਸਮਿਥ ਜੇ. ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸੂਟ ਨੂੰ ਮੁੜ ਚਾਲੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਸੂਟ ਸੀ।

ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 164 ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਮਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨੋਟਿਸਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਮਦਰਾਸ, ਬੰਬੇ ਅਤੇ ਨਾਗਪੁਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ . ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਧਾਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ K ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਸ਼ੁਦ ਹੈ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਮੰਨਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਈ

ਸੋਢੀ ਹਰਨਾਮ ਨੂੰ ਐਕਸ- ਪਾਰਟ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

v.

ਬੰਦ ਹੀ ਮੋਹਿਨ

ਭੰਡਾਰੀ, ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਸੈਂ

ਡੇਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ

ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ

[ਸੰਪਾਦਕ ਦਾ ਨੋਟ: ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਹਨ:-

ਖਪਸੂਲਾ ਜੇ

"ਆਰਡਰ IX, ਨਿਯਮ 13, ਆਰਡਰ IX ਦੇ ਨਿਯਮ 13 ਨੂੰ ਨਿਯਮ 13(1) ਵਜੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਉਪ ਨਿਯਮ (2) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਰਥਾਤ:

"(2) ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧ

*

1908 (1908 ਦਾ IX) ਉਪ ਨਿਯਮ (1) ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਵਾਦ ਕੀਤਾ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ